

La lliçó gallega

Les eleccions autonòmiques de Galícia han refermat el carismàtic liderat de Manuel Fraga, el desconcert creixent del PSOE i el fort ascens d'un nacionalisme renovat.

No cal ser gaire perspicax per concloure que Manuel Fraga va encertar-la plenament quan va decidir acabar la seva carrera política a Galícia. Tot i ser un personatge controvertit i blasmat per bona part de l'opinió pública —és l'únic polític important compromès amb el franquisme que ha sobreviscut setze anys de democràcia parlamentària—, Fraga ha trobat en el càrrec de president de la Xunta de Galícia el lloc ideal per practicar la seva peculiar concepció de la *res publica*.

Populisme que ratlla sovint amb el folklorisme més tronat (gaiters, queimades...), autoritarisme camuflat de guia amb mà ferma —del pare cap als fills—, potenciació d'un caciquisme amb fondes arrels en la societat gallega, són només alguns dels elements que han convertit "Don Manolo" en el líder indiscutit de la Galícia dels anys 90. En aquestes eleccions ha quedat ben clar que qui guanya a Galícia, més que no pas el PP com a partit, és la personalitat arrabadora de Manuel Fraga. La imatge, difosa la mateixa jornada electoral, del president gallec relaxat, jugant una partida de dòmino amb uns veïns de Villalba, el seu poble, parla per ella sola.

L'aclaparadora victòria dels homes de Fraga queda reflectida en aquestes xifres, més pròpies d'una fràgil democràcia del Tercer Món que d'una d'occidental: el PP va guanyar en el 92% dels municipis, incloses totes les grans ciutats, amb percentatges entre el 30 i el 70% dels vots vàlids. En el global galleg, els populars van obtenir el 52,2% dels vots, la qual cosa es tradueix en 43 escons (cinc més que en la cambra anterior) d'un total de 75.

Els socialistes només van guanyar a 20 municipis, en un dels quals, Betanzos, havia estat alcalde el candidat a president pel

Manuel Fraga. El veterà polític conservador ha tornat a "conquerir" Galícia.

PSG-PSOE, Antolín Sanchez Presedo.

Els socialistes han estat l'altra cara de la moneda. Sense un líder carismàtic que pogués contrarestar Fraga, desunits i enfrontats —els renovadors van imposar tots els seus candidats enfront dels guerristes— els socialistes gallecs han patit una derrota sense precedents: han perdut gairebé deu punts en percentatge i nou escons (ara es queden amb només 19). La rebolcada gallega ha encès els llums d'alerta en les instàncies estatals del PSOE i ha encoratjat el sector guerrista, que demana ja comptes als reno-

vadors pels fluixos resultats. El desconcert socialista, apuntat en certes comunitats on el PP va remuntar posicions el passat 6 de juny —el País Valencià com a cas més clar—, ha renascut a Galícia, tot i que hi ha qui creu que el PSOE ja donava per perduda la batalla molt abans de començar la campanya i que per això va plantejar una estratègia sense ganxo per a l'electorat.

Finalment, cal destacar l'ascens vertiginós i fins a cert punt sorprenent del Bloque Nacionalista Galego (BNG), liderat per Xosé Manuel Beiras, a qui entrevistem a fons en la pàgina 20 d'aquest mateix número. El nacionalisme gallec, fins fa pocs anys feble i dividit en nombroses sigles, ha aconseguit aglutinar al voltant de la figura carismàtica d'aquest catedràtic d'Economia una força responsable i combativa, que, sense renunciar a l'autodeterminació, no ha descuidat una ingent feina d'oposició al fraguisme, tant al Parlament com als nombrosos ajuntaments on tenen presència política.

El Bloque passa a tenir 13 diputats i només queda a 60.000 vots escassos dels socialistes. El que és encara més significatiu és que els nacionalistes han superat en vots el PSOE en cinc de les set ciutats més grans de Galícia (Vigo, Santiago, Orense, Ferrol i Pontevedra) i ha quedat a molt poca distància a les altres dues (menys de 2.000 vots a La Corunya i menys de 500 a Lugo). L'ascens del Bloque ha comportat la desaparició d'Esquerda Unida-Unitade Galega i de Co-

alició Galega de la cambra autonòmica.

La lliçó gallega és clara: Fraga, d'una forma, i el BNG, d'una altra de ben diferent, han sabut connectar amb les arrels i les aspiracions actuals d'un poble tant vegades marginat per la història.

Joan Vila i Triadó

